

Załącznik nr 1
do uchwały nr XXVIII/165/09
Rady Gminy Lubawa
z dnia 29 czerwca 2009 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI GRABOWO

GMINA LUBAWA

Czerwiec 2009 r.

ROZDZIAŁ I

POWIĄZANIE PLANU Z CELAMI STRATEGICZNYMI DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY LUBAWA

Plan Odnowy Miejscowości Grabowo został opracowany zgodnie z procedurą zawartą w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. (opublikowanym w Dz.U.08.38.220 z późniejszymi zmianami) . Wszystkie zadania zawarte w tym planie zostały wypracowane podczas Zebrania Wiejskiego w Grabowie.

Plan został przyjęty Uchwałą nr 1/2009 Zebrania Wiejskiego w Grabowie z dnia 16 lutego 2009 roku.

Zmiana Planu została przyjęta Uchwałą nr 2/2009 Zebrania Wiejskiego w Grabowie z dnia 16 czerwca 2009 roku

Plan został zatwierdzony Uchwałą nr XXVII/153/2009 Rady Gminy Lubawa z dnia 29 maja 2009 roku.

Zmiana Planu została zatwierdzona Uchwałą XXVIII/165/09 Rady Gminy Lubawa z dnia 29 czerwca 2009 roku.

Plan rozwoju miejscowości Grabowo jest zgodny z następującymi dokumentami strategicznymi Gminy Lubawa:

- **Strategia Rozwoju Gminy Lubawa** – przyjęta Uchwałą nr 8/105/2000 Rady Gminy Lubawa w dniu 25 maja 2000 roku w sprawie Strategii Rozwoju Gminy Lubawa
- **Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Lubawa na lata 2004–2013** – przyjęty Uchwałą Nr XVII/93/04 Rady Gminy Lubawa z dnia 30 czerwca 2004r. w sprawie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Lubawa, z

uwzględnieniem zmiany wprowadzonej Uchwałą Nr XXXI/175/05 Rady Gminy Lubawa z dnia 27 października 2005 r. w sprawie zmiany Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Lubawa

- **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego** – przyjęte Uchwałą nr 1 Rady Gminy Lubawa z dnia 28 lutego 2005 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubawa

Oraz z dokumentami o znaczeniu ponad lokalnym. Są to:

- Strategia Rozwoju Powiatu Iławskiego
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego
- Plan Rozwoju Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2004–2006
- Strategia Lokalnej Grupy Działania Ziemia Lubawska

ROZDZIAŁ II

ANALIZA ZASOBÓW SOŁECTWA

2.1. HISTORIA

RYS HISTORYCZNY

Pierwsze wzmianki na temat Grabowa pochodzą z 1346 r. kiedy to biskup chełmiński Otto nadał na prawie chełmińskim dwom Prusom Jedikie i Bartłomiejowi 40 łanów we wsi Grabowo z czterema morgami łąk nad Drwęcą w zamian za obowiązek służby w zbroi lekkiej. Pierwotna nazwa z 1346r. Grabaw, z 1404r. Grabow, z 1614r. Grabowo (niemiecka nazwa Grabau). Od połowy XIV w. prawdopodobnie istniała tutaj też parafia, którą założono po wybudowaniu kościoła. Na skutek spalenia aktu fundacji kościoła w Grabowie przez dawnych właścicieli wsi, nowi jej właściciele w 1404r. Zobowiązali się ponownie świadczyć wieczysty czynsz na rzecz kościoła. Biskup chełmiński Arnold wystawił w 1404r. Dokument na fundację ołtarza św. Trójcy w kościele w Grabowie, spełniając w ten sposób prośbę tutejszego plebana Jana. W 1482r. biskup Stefan konsekrował kościół pod wezwaniem św. Szymona i Judy w Grabowie. Tenże biskup wydał w 1487r. przywilej, na mocy którego altaryści otrzymali we wsi kawałek gruntu. W roku 1510 biskup Jan Konopacki wyposażył kapelana kaplicy zamkowej w Lubawie 12 grzywnami w Grabowie. W 1537r. biskup Jan Dantyszek na prośbę szlachty z Grabowa odnowił przywilej z 1346r. ,który się spalił. W roku 1567 biskup Stanisław Żelisławski wystawił przywilej na karczmę w Grabowie. W 1570r. jako wieś biskupia miała 50 włók(900ha), a w 1614 już 60 włók. W 1627r. utworzono tu folwark zwany Odłogi (obecnie Grabowo GR), o łącznym obszarze 19,5 włóki(350ha) należące do prepozytury św. Jerzego w Lubawie gdzie proboszczem był pleban z Grabowa. Pod koniec XVIII w. Na obszarze wsi z folwarkiem były 62 domy mieszkalne. W 1819r. pożar pochłonął większość zabudowań w Grabowie.

W 1881r. była to wieś włościańska i parafialna o obszarze 3927 mórg z 45 domami i 434 mieszkańcami, w tym 423 było katolikami. Jako gmina (Grabowo łącznie z odłogami) w 1885r. liczyła 676 mieszkańców, w tym 648 katolików, 24 ewangelików i 4 żydów, gospodarujących na obszarze 1246 ha. Liczba ludności gminy w 1910r. wzrosła do 757 osób. Zimą 1928r. Grabowo zostało prawie doszczętnie zniszczone przez wojska szwedzkie stacjonujące koło Lubawy.

W okresie międzywojennym wieś Grabowo zamieszkiwały 643 osoby (1931r.), budynków mieszkalnych było 85, a przemysłowych 6. Obszar wsi wynosił 971ha. W tym czasie było 66 gospodarstw rolnych i gospodarstwo folwarczne 300ha. We wsi były dwa sklepy kolonialne, 15 warsztatów rzemieślniczych, spółdzielnia mleczarska, dwuklasowa publiczna szkoła

powszechna, biblioteka TCL, przytułek dla ubogich (założony w 1907r.) dla 4 rodzin i Ochotnicza Straż Pożarna.

Szkoła w Grabowie istniała już w drugiej połowie XVIII wieku. W 1786r. nauczycielem był tu organista Nikielewski. W roku 1881 w szkole uczyło już dwóch nauczycieli katolików. W listopadzie 1906r. wybuchł tu strajk szkolny, który trwał do 21 stycznia 1907r..

W czasie II wojny światowej, za niepodporządkowanie się germanizacji właściciele ziemscy byli wysiedlani ze swoich gospodarstw. 21 listopada 1941r. mieszkańców Grabowa wywieźli furmankami na punkt zbiórki, którym był stadion w Nowym Mieście Lubawskim, a następnie linią kolejową do Iławy. Stamtąd do obozu w Toruniu (gdzie w nieludzkich warunkach hali produkcyjnej fabryki smalcu zmarła duża część dzieci) lub do obozu w Potulicach k. Nakła, gdzie warunki przebywania były jeszcze gorsze, Jabłonowie Pomorskim lub w Generalnym Gubernatorstwie.

W okresie po II wojnie światowej wieś Grabowo należała do jednej z bardziej zamożnych wsi gminy Rożental a następnie Lubawy. Folwark zmieniono na PGR. W latach 90 XX w. W okresie transformacji gospodarstwo to, mające 246ha, podupadło, a zabudowania gospodarcze i pałac obróciły się prawie w ruinę (stan z 2004r.).

Ruiny pałacu w Grabowie Folwark (były PGR)

Do najcenniejszych zabytków Grabowa należy jeden z nielicznych w woj. warmińsko-mazurskim, klasycystyczny-empiryczny kościół rzymsko-katolicki pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Po pożarze -2 listopada 2001 roku kościół pilnie wymaga remontu. W ostatnich latach wykonano remont dachu i wnętrza świątyni. Parafia nie udźwignie ciężaru

finansowego zabezpieczenia elewacji . Niniejsze zadanie inwestycyjne polega na ratowaniu przed zniszczeniem elementów zabytkowego kościoła parafialnego w Grabowie Lubawskim. Ogólny zakres prac obejmuje przeprowadzenie niezbędnych prac ratowniczych, robót remontowo – konserwatorskich elewacji kościoła, wzmocnienie ścian oraz fundamentu budynku odprowadzenie wód opadowych oraz konserwację rzeźb wieńczących filary bramy głównej ogrodzenia.

Konieczność przeprowadzenia niezbędnych prac remontowych budynku kościoła jest konsekwencją niżej wymienionych czynników:

1. Akcja gaśnicza w czasie pożaru dachu kościoła w trakcie której nastąpiło wprowadzenie w ceglane mury dużej ilości wody(mur nie miał możliwości wyschnięcia przed zimowymi mrozami).
2. Brak dostatecznego powiązania konstrukcyjnego szczytu elewacji frontowej z murami korpusu głównego.
3. Pogłębienie krypty pod północno-wschodnim narożnikiem kościoła w trakcie jej adaptacji dla potrzeb lokalnej kotłowni. Część posadzki krypty położona jest poniżej poziomu posadowienia ław fundamentowych murów, co spowodowało wypieranie gruntu spod fundamentów.
4. Wypłukiwanie gruntu spod fundamentów kościoła przy istniejącej studni drenażowej.

Klasycyistyczny **kościół** w Grabowie (luty 2009 rok)

Wzniesiony w latach 1806-1814 wg projektu Hilarego Szpilowskiego. Postawiono go z cegły na podmurówce z kamieni polnych i otynkowano. Był kilkakrotnie restaurowany w 1888r. i 1938r. Do zabytków należą również pochodzące z początku XIX w. : ogrodzenie cmentarza przykościelnego, dzwonnica początku XX w., plebania, organistówka oraz kapliczka przydrożna.

Z parafii pochodził biskup chełmiński Bernard Czapliński (1908-1980).

Powołania kapłańskie po II wojnie światowej:

ks. Alfons Dudek (1950);

ks. Józef Czapliński (1954);

ks. Robert Flaszynski (1997).

Miejscowości należące:

Grabowo Folwark (1 km), Wałdyki (1,5 km), Wiśniewo (4 km).

Liczba wiernych w parafii: - 1.020

Stowarzyszenia i Ruchy Katolickie:

Żywy Różaniec, Ministranci

W 2001r. 2 listopada, miał miejsce pożar kościoła. Spłonął dach i sufit. Wewnątrz świątyni spaliły się organy, uszkodzeniu uległ obraz w górnej części ołtarza. Pozostałe wyposażenie udało się uratować. **Po pożarze kościół jest w trakcie odbudowy. Ciągłe jednak brakuje środków na jego odbudowę. Nie zaczęta jest elewacja zewnętrzna i odbudowa ogrodzenia. Mieszkańcy sami zbierają środki na remont ale jest to „kropla w morzu” w stosunku do kosztów.**

Zniszczony front kościoła.

Na zdjęciu wyraźnie widoczna potrzeba „ratowania” kościoła, w pierwszej kolejności jego elewacji.

Parafia w Grabowie obejmuje także wieś Wałdyki. Między innymi konieczne jest budowanie układu komunikacji spójnego dla obu wiosek.

Zniszczona elewacja kościoła w Grabowie.

2.2. FUNKCJE JAKIE PEŁNI WIEŚ

Grabowo to jedna z 27 wsi sołeckich w Gminie Lubawa.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubawa określa funkcje wsi Grabowo jako:

- funkcje osadnicze
- funkcje intensywnego rolnictwa
- funkcje gospodarcze pozarolnicze

**Tabela nr 1 WYKAZ SOŁECTW I CZŁONKÓW RAD SOŁECKICH
W GMINIE LUBAWA**

(KADENCJA 2006-2010)

Lp.	Sołectwo	Sołtys	Członkowie Rady Sołeckiej	Z-ca Sołtysa
1.	Byszwałd	Bogdański Bernard tel. 645-48-74	Krauzewicz Krzysztof, Zielińska Renata, Kłosowska Marlena, Liszewski Jan, Jabłońska Renata, Okuniewska Maria	---
2.	Czerlin	Szczawiński Maciej tel. 645-82-42	Jakubowski Tomasz, Górski Janusz, Kempkowska Barbara, Łukaszewski Krzysztof	---
3.	Fijewo	Kowalkowski Stanisław tel. 645-39-00	Dzik Jerzy, Wiśniewski Grzegorz	---

4.	Gierłoż	<i>Ryfka Sławomir</i> tel. 645-12-13	Sadowski Dominik, Ruciński Andrzej, Tomaszewski Grzegorz	---
5.	Grabowo	<i>Maliszewska Anna</i> tel. 645-17-10	Lewandowska Elżbieta, Dembiński Grzegorz, Żuchowski Jan, Groszkowska Beata	---
6.	Gutowo	<i>Kasprowicz Jadwiga</i> tel. 645-04-79	Kaczmarek Barbara, Radziwiński Tadeusz, Uzarski Andrzej	---
7.	Kazanice	<i>Jackiewicz Anna</i> tel. 645-19-12	Kowalkowski Mieczysław, Treder Jarosław, Maliszewska Anna, Stawiarski Dariusz, Dombrowski Stanisław, Grabowska Teresa, Borkowska Iwona, Borkowski Mirosław	---
8.	Losy	<i>Szynaka Eugeniusz</i> tel. 645-44-23	Szynaka Wiesława, Ewertowski Andrzej	---
9.	Lubstyn	<i>Dudek Józef</i> tel. 645-81-75	Ochenkowski Zbigniew, Tuszyński Janusz	Ochenkowski Zbigniew
10.	Lubstynek	<i>Zieliński Kazimierz</i> tel. 645-82-40	Rudzińska Hanna, Meller Bogdan, Chyrzyński Kazimierz, Sobociński Janusz	Rudzińska Hanna
11.	Ludwichowo	<i>Banacka Kazimiera</i> tel. 645-91-84	Zakreta Ludwik, Tengowska Aleksandra, Lewalski Andrzej	Zakreta Ludwik
12.	Łążyn	<i>Krajewska Joanna</i> tel. 645-02-19	Krajewski Sławomir, Weinar Marianna, Przyborowski Łukasz, Kuczyński Karol, Rytlewska Zuzanna	---
13.	Mortęgi	<i>Granica Adam</i> tel. 645-50-92	Junker Anna, Michalski Krzysztof, Krotowski Ireneusz, Nawrocka Romana	---
14.	Omule	<i>Czarnecki Benedykt</i> tel. 645-83-25	Mroczek Jan, Kotecka Jadwiga, Maciołek Jerzy, Zelma Jan, Ziejewski Cezary, Jakubowska Elżbieta	---
15.	Pomierki	<i>Jankowski Stanisław</i> tel. 645-17-36	Jankowski Wacław, Sontowski Kazimierz	---
16.	Prątnica	<i>Kowalkowski Jan</i> tel. 645-04-38	Surdykowski Tomasz, Czyżak Adam, Wiśniewski Janusz, Cybulski Tomasz	---
17.	Raczek	<i>Iwanowski Dariusz</i> tel. 645-27-32	Zakrzewski Antoni, Pokojski Jan	---
18.	Rakowice	<i>Deka Teresa</i> tel. 645-92-28	Krawczyk Mariusz, Syguła Stanisław, Liszewski Tadeusz, Grzywacz Urszula, Piekoszewski Czesław, Krawczyk Edward	Liszewski Tadeusz
19.	Rożental	<i>Kowalkowski Dariusz</i> tel. 645-11-71	Zakrzewski Feliks, Cyrankowski Andrzej, Nadolski Jan, Dutkiewicz Brygida, Lewalski Kazimierz, Pokojski Ryszard	---

20.	Rumienica	Wrońska Wiesława tel. 645-04-72	Makowski Stefan, Senkowski Józef	---
21.	Samplawa	Korszon-Zacharska Urszula tel. 645-92-11	Jankowski Sławomir, Nadolska Elżbieta, Zieliński Ryszard, Szczesiak Adam, Przybyłowski Ryszard	---
22.	Szczepankowo	Trzcński Józef tel. 645-04-80	Malinowski Stanisław, Muszyński Tadeusz, Liszewski Piotr, Karpiński Andrzej	---
23.	Targowisko	Guzowska Anna tel. 645-36-85	Kasprowicz Krzysztof, Wiśniewski Kazimierz, Machulska Małgorzata, Zdrojewska Barbara, Tomaszewski Krzysztof	---
24.	Tuszewo	Józefowicz Bogusław tel. 645-32-56	Rynkowski Marek, Hładczuk Michał	---
25.	Wałdyki	Jarząbek Michał tel. 645-17-39	Zalewski Wiesław, Jakielski Stanisław, Krużewski Arkadiusz, Jarząbek Damian, Chorzelewski Marek, Markowski Tomasz, Krużewski Bogdan	Krużewski Bogdan
26.	Zielkowo	Rudzyński Stanisław tel. 648-18-02	Szczepański Zenon, Wyzlic Roman, Pietruszka Waldemar	---
27.	Złotowo	Licznarski Jan tel. 645-82-79	Zalewski Andrzej, Ochlak Kazimierz, Szynaka Stanisław, Nierzwicki Jacek	

2.3. POŁOŻENIE I WYGLĄD WSI

Grabowo (województwo warmińsko-mazurskie, powiat Iława, gmina Lubawa) położone jest 8km na północny wschód od miasta Lubawa i zajmuje powierzchnię 12,42 km². Wieś położona jest na Garbie Lubawskim w Otulinie Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich na wysokości 140-150 m n.p.m. Wieś jest odwadniana przez rzekę Gizelę, która jednocześnie stanowi jej północną granicę, a od południowego zachodu jest nią rzeka Elszka. W obrębie Grabowa przeważa falista i pagórkowata wysoczyzna morenowa, która wznosi się od północnego zachodu na wysokości 140-150 m n.p.m. w kierunku południowego wschodu do 180 m n.p.m. Do rolników Grabowa należą żyzne łąki w dolinie Elszki. Dominują tu gleby gliniaste i piaszczysto-gliniaste, od II-IV klasy, na łąkach gleby torfowe, od IV-V klasy. Poza małymi oczkami wodnymi na terenie Grabowa nie ma innych akwenów wodnych.

Współrzędne geograficzne wsi Grabowo to **53°33'42 N 19°49'07 E**

Około 3km od granic wsi biegnie droga krajowa nr 15 Ostróda-Toruń.
Odległość Grabowa od większych miast:

- Lubawa - 8km
- Iława/miasto powiatowe/ - 27km
- Ostróda - 25km
- Olsztyn/miasto wojewódzkie/ - 60km
- Toruń - 110km

Ze wsi Grabowo można się dostać środkami komunikacji publicznej – PKS jedynie do Lubawy. Do pozostałych miejscowości można dojechać z przesiadką lub dojść do drogi głównej. Jednak większość mieszkańców aby dojechać do pracy, szkół średnich, na pocztę, do ośrodka zdrowia, korzysta z własnych środków lokomocji.

We wsi dominuje zabudowa jednorodzinna i zagrodowa oraz bloki na osiedlu po byłym PGR. We wsi znajduje się 96 domów. Łącznie z osiedlem jest tu około 116 zabudowań. Grabowo jest typem wsi regularnej tzw. „widlicy” o długości 1,5 km. Jej układ to dwie równoległe ulice, połączone przecznicami w kształcie jakby drabiny. Często ten typ wsi przyjmuje kształt wideł, tzn. że rozdwojenie ulic następuje dopiero od pewnego momentu.

Rozwidlenie ulic w Grabowie

Jedną z tych przecznic jest 2km droga asfaltowa prowadząca na południe do „osiedla” po byłym folwarku a następnie PGR-ach.

Większość posesji jest zadbanej i utrzymanych w czystości. We wsi znajdują się chodniki lecz ich stan jest bardzo zły i wymaga remontu. W miarę rozwoju wsi konieczne jest wybudowanie nowych chodników. Mieszkańcy wsi stopniowo odnawiają elewację domów i wymieniają poszycia dachowe.

Za wsią, w odległości około 1,5km usytuowana jest szkoła - Zespół Szkół Grabowo – Władyki, którą oddano do użytku 1990r

Stara szkoła w Grabowie

Nowa szkoła

W najbliższym czasie, dla bezpieczeństwa dzieci, ma być wykonany chodnik łączący szkołę z wsią Władyki, pod budowę którego mieszkańcy oddali darmowo część swoich działek. W ten sposób zostanie zapoczątkowany spójny dla Władyk i Grabowa układ komunikacyjny, gwarantujący bezpieczeństwo pieszych przemieszczających się do szkoły, kościoła, sklepów, zakładów usługowych i zakładu pracy. Taki układ stanie

się bardzo atrakcyjny dla turystów, którzy będą zwiedzali obiekty wpisane do rejestru konserwatora zabytków znajdujące się w Grabowie.

Szosa z Wałdyk do Grabowa(po lewej planowany chodnik)

Po lewej widoczny Zespół Szkół Wałdyki Grabowo położony na „ziemi niczyjej”- między tablicami z nazwami Wałdyki i Grabowo.180m.b chodnika będzie przebudowane w tym obszarze, leżącym w obrębie geodezyjnym Grabowa, ale koniecznym dla bezpieczeństwa mieszkańców Wałdyk.

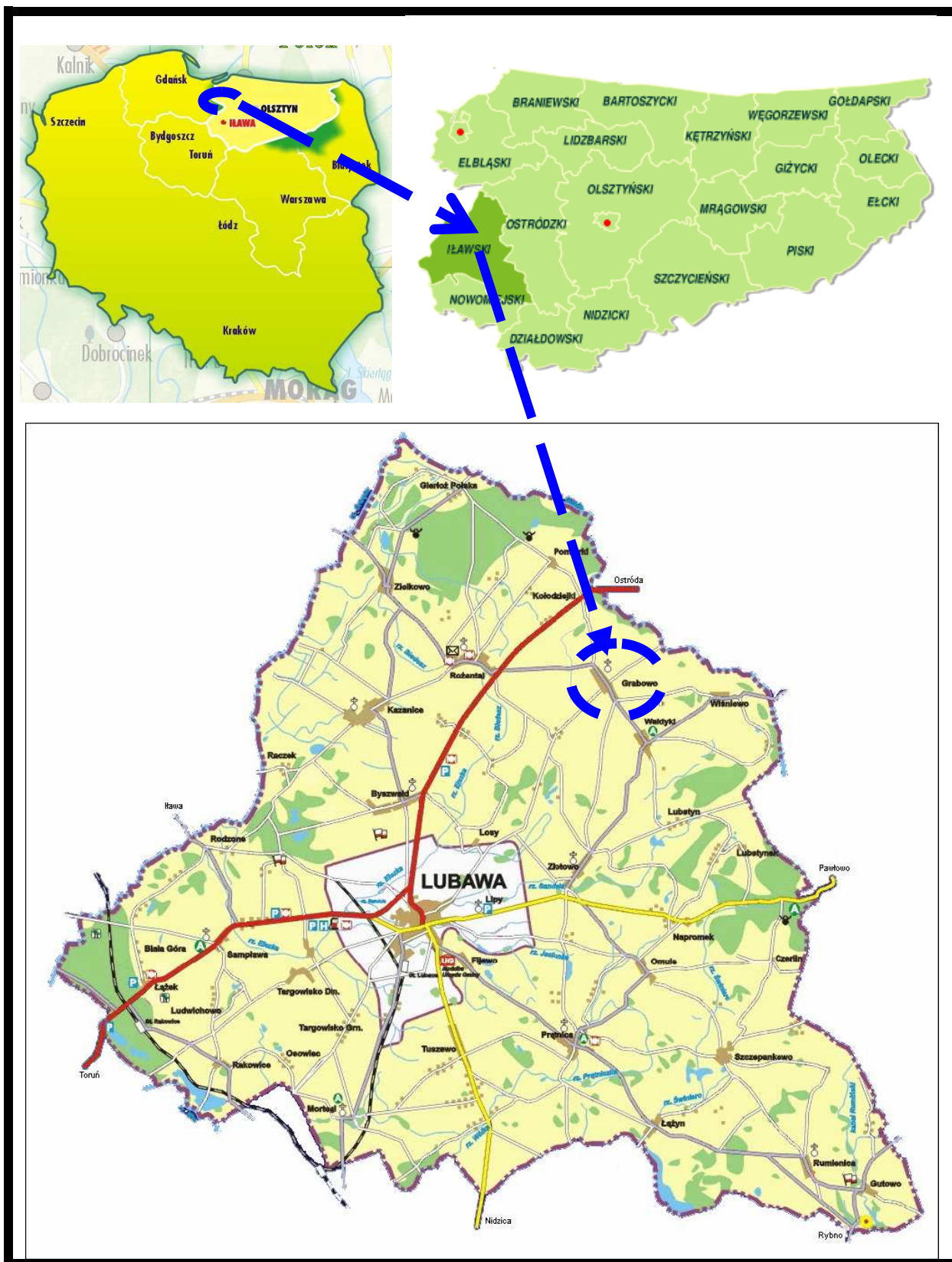
Szkoła w Grabowie dysponuje w miarę dobrym zapleczem sportowym. Chociaż niewielka ale znajduje się tu sala gimnastyczna /12m x 24m/, siłownia, salka do gimnastyki korekcyjnej i kompleks boisk, który wymaga jednak modernizacji i rozbudowy aby spełniał wymogi bezpieczeństwa. Boisko do piłki nożnej wymaga wymiany nawierzchni, a teren pod budowę kompleksu małych boisk to tylko plac i dwie bramki. Boiska w latach 90-tych, mieszkańcy wsi wykonali w czynie społecznym.

Fragment boiska szkolnego(obok miejsce na przebudowę chodnika)

Rysunek nr 1

LOKALIZACJA WSI GRABOWO

2.10. KULTYWOWANIE TRADYCJI

Kultywowanie tradycji związane jest przeważnie z obchodami świąt kościelnych, takich jak: Boże Ciało, Odpust Parafialny, Dożynki Parafialne itp.

Rada Sołecka pragnie aby tradycją stało się:

- Organizacja corocznych konkursów na najładniejszą posesję
- Aktywne włączenie się do akcji „Sprzątanie Świata”
- Organizowanie festynów rodzinnych
- Organizowanie imprez okolicznościowych
- Uroczyste obchody Dożynek Parafialnych
- Organizacja corocznej charakterystycznej lokalnej imprezy, która wyróżniałaby wieś spośród innych sołectw

W Grabowie znajduje się wiele zabytków, które świadczą o bogatej historii wsi. Mieszkańcy, a szczególnie młodzież, nie wiele jednak wiedzą o przeszłości miejscowości, w której mieszkają. Dlatego Rada Sołecka razem z młodzieżą pragną utworzyć „izbę tradycji” w starej nieużywanej organistówce.

Poniżej fotografie obiektów wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie.

Stara „wikariatka” później „organistówka”

Dzieci już zaczęły pracę nad poznawaniem historii swojej wsi poszukując zabytków, zbierając informacje na ich temat i fotografując je.

Plebania

Kościół z XIV w.

Kościół od strony południowo-zachodniej

Dzwonnica przy kościele w Grabowie

Zabytkowa kapliczka

Drewniany dom z połowy XIX w.

Zabytkowy dom z gliny

Mleczarnia.

Zabytkowy dom (były sklep wędliniarski)

W tym budynku mieściła się kiedyś poczta.

Aby wizja miejscowości mogła stać się rzeczywistością konieczne jest realizowanie poniżej zamieszczonych priorytetów, celów i zadań, zgodnie z zamieszczonym harmonogramem rzeczowo-finansowym określającym terminy, kwoty i źródła finansowania działań.

ROZDZIAŁ V

ZESTAWIENIE PRIORYTETÓW, CELÓW I ZADAŃ

Tabela nr 9 Cele i priorytety

PRIORYTET I	PRIORYTET II	PRIORYTET III
Rozwój społeczno-kulturalny mieszkańców wsi	Szkolenia	Infrastruktura techniczna
CELE	CELE	CELE
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych 2. Podniesienie standardu życia i pracy na wsi 3. Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowania dziedzictwa kulturowego 4. Odnawianie dawnych tradycji i zwyczajów 5. Integracja społeczności wiejskiej oraz gminnej 6. Zwiększenie aktywności ruchowej 7. Poprawa atrakcyjności zamieszkania dla dzieci, młodzieży i dorosłych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie dochodów mieszkańców 2. Zwiększenie elastyczności zawodowej 3. Poszerzenie funkcji wsi w zakresie rozwoju gospodarczego 4. Uzyskanie nowych kwalifikacji przez mieszkańców wsi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poszerzenie funkcji wsi 2. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, głównie pieszych 3. Poprawa stanu środowiska naturalnego 4. Wzrost atrakcyjności wsi
ZADANIA	ZADANIA	ZADANIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej 2. Budowa placu zabaw we wsi. 3. Budowa boiska wielofunkcyjnego 4. Modernizacja boiska do piłki nożnej i obiektów lekkoatletycznych . 5. Renowacja zewnętrznej elewacji zabytkowego kościoła wraz z ogrodzeniem 6. Remont szkoły (wymiana posadzki i malowanie). 7. Organizacja imprez integracyjnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkolenia z zakresu wypełniania wniosków i ubiegania się o wsparcie z funduszy UE 2. Szkolenia z zakresu podejmowania własnej działalności gospodarczej 3. Szkolenia z zakresu prowadzenia ewidencji podatkowej i ubezpieczeniowej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Remont nawierzchni dróg 2. Przebudowa chodników 3. Rozbudowa remizy OSP i zakup wozu strażackiego 4. Estetyzacja wsi.

Opis zadań dla wyżej zamieszczonych priorytetów i celów, zgodnie z poniżej zamieszczonym harmonogramem rzeczowo- finansowym

PRIORYTET I Stworzenie warunków do rozwoju społeczno-kulturalnego

Zadanie 1

Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Grabowie zaplanowano na rok 2010. Zakres koniecznych prac związanych z koniecznością wykonania remontu wstępnie oszacowano na koszt po 30 tys, złotych . Celem działania jest aktywizacja społeczności Grabowa; w tym artystycznej oraz nawiązywanie kontaktów społecznych także z innymi miejscowościami.

Zadanie 2

Budowa placu zabaw dla dzieci

Zaplanowano na rok 2010 za kwotę 8 tys złotych. Plac będzie usytuowany w centrum wsi. Celem jest poprawa atrakcyjności zamieszkania oraz tworzenie warunków sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych.

Zadanie 3

Budowa boiska wielofunkcyjnego .Inwestycja zaplanowana na lata 2010-2011 na łączną kwotę 400 tys zł. Boisko będzie budowane przy Zespole Szkół Wałdyki Grabowo. Celem inwestycji jest wzrost atrakcyjności wsi w różnych aspektach: zamieszkania, inwestowania, rozwoju turystyki, umożliwienia kontaktów społecznych, kształtowania postaw pro zdrowotnych.

Zadanie 4

Modernizacja boiska do piłki nożnej i obiektów lekkoatletycznych przy Zespole Szkół Wałdyki Grabowo –rok 2011 , 30tys. zł. Cele: 1/ Integracja społeczności wiejskiej oraz gminnej

2. Zwiększenie aktywności ruchowej

3. Poprawa atrakcyjności zamieszkania dla dzieci, młodzieży i dorosłych

Zadanie 5

Renowacja zewnętrznej elewacji zabytkowego kościoła wraz z ogrodzeniem

Kościół w Grabowie należy do nielicznych tego typu zabytków w woj. warmińsko-mazurskim. Klasycystyczny-empiryczny kościół rzymsko-katolicki pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Po pożarze -2 listopada 2001 roku kościół pilnie wymaga remontu. W ostatnich latach wykonano remont dachu i wnętrza świątyni. Parafia nie udźwignie ciężaru finansowego zabezpieczenia elewacji . Niniejsze zadanie inwestycyjne polega na ratowaniu przed zniszczeniem elementów zabytkowego kościoła parafialnego w Grabowie Lubawskim. Ogólny zakres prac obejmuje przeprowadzenie niezbędnych prac ratowniczych, robót remontowo – konserwatorskich elewacji kościoła, wzmocnienie ścian oraz fundamentu budynku odprowadzenie wód opadowych oraz konserwację rzeźb wieńczących filary bramy głównej ogrodzenia.

Konieczność przeprowadzenia niezbędnych prac remontowych budynku kościoła jest konsekwencją niżej wymienionych czynników:

5. Akcja gaśnicza w czasie pożaru dachu kościoła w trakcie której nastąpiło wprowadzenie w ceglane mury dużej ilości wody(mur nie miał możliwości wyschnięcia przed zimowymi mrozami).

6. Brak dostatecznego powiązania konstrukcyjnego szczytu elewacji frontowej z murami korpusu głównego.
7. Pogłębienie krypty pod północno-wschodnim narożnikiem kościoła w trakcie jej adaptacji dla potrzeb lokalnej kotłowni. Część posadzki krypty położona jest poniżej poziomu posadowienia łąw fundamentowych murów, co spowodowało wypieranie gruntu spod fundamentów.
8. Wypłukiwanie gruntu spod fundamentów kościoła przy istniejącej studni drenażowej.

Cele:1 Zaspokojenie potrzeb społecznych, religijnych i kulturalnych

2. Podniesienie standardu życia i pracy na wsi

3. Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowania dziedzictwa kulturowego

4. Poprawa atrakcyjności turystycznej. Koszt zaplanowanych działań wyniesie 580 tys.zł

(środki Parafii w Grabowie i PROW), w 2011 zaplanowano dalsze prace remontowe na kwotę 500tys zł, a w 2012 na łączną kwotę 619 tys.zł. Parafia nie udźwignie samodzielnie takiego ciężaru kosztów.

Zadanie 6

Remont szkoły (wymiana posadzki, malowanie) zaplanowano na lata 2011(40tys.zł) i 2012 (50tys.zł). Celem jest poprawa estetyki i warunków kształcenia dzieci i młodzieży Wałydk i Grabowa.

Zadanie 7

Organizacja imprez integracyjnych w celu uaktywnienia mieszkańców oraz zmiany postaw z roszczeniowych na twórcze. Realizacja tego zadania ma na celu także umożliwienie prezentowania dorobku artystycznego, efektów przedsiębiorczości, działalności rolniczej,.. Celem działań jest promocja przedsiębiorczości i aktywności artystycznej. Zaplanowano po 10 tys zł na każdy rok.

PRIORYTET II Szkolenia

Zadanie 1

Szkolenia dla mieszkańców wsi szczególnie z zakresu przedsiębiorczości oraz możliwości pozyskiwania środków z PROW na różne działania. Celem jest wyposażenie w wiadomości konieczne do podejmowania działalności oraz wiedzę o źródłach finansowania. Zaplanowano kwotę po 20 tys.zł rocznie, przez cały okres.

PRIORYTET III Infrastruktura techniczna

Zadanie 1

Remont nawierzchni dróg. W roku 2013 zaplanowana inwestycja o wartości 200tys zł. Celem jest poprawa bezpieczeństwa i dostępności komunikacyjnej oraz wzrost atrakcyjności zamieszkania i turystycznej.

Zadanie 2

Przebudowa chodników zaplanowana w r.b. na kwotę 200tys.zł w roku 2010 i 325 tys.zł w 2011. W roku bieżącym będzie realizowana przebudowa chodnika w Wałdykach do Zespołu Szkół w Grabowie, w ramach projektu złożonego do PROW, działanie „odnowa i rozwój wsi”. 180m.b. fragment leży w obrębie geodezyjnym Grabowa, na obszarze „ziemi niczyjej”, między tablicami granicznymi Wałdyk i Grabowa .

Inwestycja stanowi element projektu obejmującego przebudowę chodnika w Wałdykach do Zespołu Szkół Wałdyki Grabowo i Kazanicach.

Inwestycja będzie realizowana zgodnie dokumentacją projektową oraz harmonogramem rzeczowo- finansowym. Celem zadania jest : scalenie funkcji obu wsi i poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, głównie pieszych dzieci i osób starszych a także poprawa atrakcyjności turystycznej.

Zadanie 3

Rozbudowa remizy OSP i zakup wozu strażackiego zaplanowano na lata 2012 -40tys.zł i 2013- 20 tys.zł. Celem jest poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Grabowa i miejscowości sąsiednich.

Zadanie 4

Zazielenianie i estetyzacja wsi zaplanowano na wszystkie lata po 4-5 tys zł rocznie. Zadanie będzie realizowane w miarę pojawiających się potrzeb malowania elementów małej architektury, zazieleniania miejsc o szczególnym znaczeniu: estetycznym, turystycznym, promocyjnym,.. Celem jest poprawa atrakcyjności turystycznej, inwestowania i zamieszkania oraz budzenie potrzeb estetycznych mieszkańców Grabowa. Szczególnie ważne wydaje się zagospodarowanie terenów w centrum wsi i wokół kościoła.

ROZDZIAŁ VI

HARMONOGRAM I KOSZTORYS WDRAŻANIA PLANU

Tabela nr 10 Harmonogram rzeczowo- finansowy

	Zadanie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Źródła finansowania
PRIORYTET I Stworzenie warunków do rozwoju społeczno-kulturalnego									
1.	Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej		30.000						Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
2.	Budowa placu zabaw we wsi		8.000						Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
3.	Budowa boiska wielofunkcyjnego		200.000	200.000					Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
4.	Modernizacja boiska do piłki nożnej i obiektów lekkoatletycznych		25.000						Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
5.	Renowacja zabytkowego kościoła wraz z ogrodzeniem	580.000	500.000	619.000					Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki parafii
6.	Remont szkoły (wymiana posadzki, malowanie)	40.000	50.000						Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
7.	Organizacja imprez integracyjnych	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
PRIORYTET II Szkolenia									
1.	Szkolenia dla mieszkańców wsi	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
PRIORYTET III Infrastruktura techniczna									

1.	Remont nawierzchni dróg				200.000				Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
2.	Przebudowa chodników	117.477	200.000	325.000					Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
3.	Rozbudowa remizy OSP i zakup wozu strażackiego				40.000	20.000			Środki własne Gminy i OSP
4.	Estetyzacja wsi	5.000	5.000	5.000	4.000	5.000	5.000	5.000	Fundusze strukturalne + środki prywatne

